

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редация, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ляндовского
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Рішучий зворот.

(+) Абстиненція німецьких лібералів і націоналів в заповідженій на 26 серпня с. р. вступній конференції стала певним доказом, що ті німецькі сторонництва пішли під безусловну команду Шенерера і що цілі їх змагань не є скріплені Австрією, але навпаки, що цілі їх змагань лежить поза її межами політичними, а средством до сеї цілі має бути неустаюча обструкція. Коли тим способом та «останна проба», яку міністер-президент з поручення Корони робив для переведення *modus vivendi* поміж спорячими в Чехах сторонництвами, не повела ся, тоді природним способом мусів наступити рішучий зворот. Кабінет гр. Баденього не уступив, як сего бажали і сподівали ся обструкційники, але обдарений новими заявами повного довіря монарха і узброєний монаршим повномочієм звернув свою бачність в противну обструкційникам сторону, в сторону парламентарної більшости, до котрої доси не признавав ся, позаяк она утворила ся без і мимо его волі.

Маючи певні позначки, що заповіджена на 26. серпня конференція чеських і німецьких мужів довіря не відбуде ся задля абстиненції лібералів і націоналів, запросив сеніор парламентарної більшости п. Яворський членів парламентарної комісії правниці на засіданє дн. 1 вересня с. р. а вчинив се не тільки на кількоразове домаганє сторонництв більшости а особливо Чехів, але також на виразну просьбу міністра-президента.

Дня 1-го вересня оживив ся знов будинок парламенту. На засіданє прибуло 28 членів парламентарної комісії правниці (гр. Пінінський і др. Лягінія виправдали свою неприсутність). З молодческого клубу явили ся: Енгель, Герольд, Пацак,

Кафтан, Брзорад, Янда (замість не-
дужого проф. Кайцля) і Странский; з че-
ского консервативного клубу: гр. Пальфі,
гр. Сільва-Тарука, кн. Шварцен-
берг, гр. Цедвіці і Пабстман; з клубу
центрум: гр. Фалькенгайн і Трай-
інфельс; з польского кола: Яворский,
Енджейович, Рувовский, Дідушиц-
кий і Мадейский; з славянського хри-
стіянсько-народного клубу: Барвінь-
ский, Булят, Шустершіч, Ферянчіч,
Грегорец і Спінчіч (замість Лягінія);
з католического людского клубу: Діпавлі,
Ебенгох, Карльон; з румунського
клубу: Поповічі (в заступстві Лупула).

Від 9-ої години відбували ся окремі
наради репрезентантів поодиноких клубів,
а відтак о годині 11-й зібрали ся всі на
спільне засіданє, котре відкрив сеніор п.
Яворский. Нарада тривала до години 1-ої,
хід нарад і ухвали признано строго дові-
рочними, а по нараді видано слідуєчий
комунікат:

«Парламентарна комісія правниці відбу-
ла нині засіданє. Засіданє відкрив голова
екзекутивного комітету заявою, що він
не тільки на бажанє більшости членів еке-
кутивного комітету але також на виразне
бажанє міністра-президента скликав
збори предсідателів і парламентарної
комісії більшости. П. Яворский додав даль-
ше, що він уповажнений міністром-
президентом заявити, що прави-
тельство від тепер рішило ся гля-
діти підпори в більшости правниці.
По тій заяві прийнято по довшій розправі
одноголосно слідуєче внесенє: «Ре-
презентанти більшости приймають з вдово-
ленем до відомости, що правительство
рішило ся, глядіти підпори в сто-
ронництвах більшости, і заявляють
готовість, стоячи при засадах вило-
жених в адресовім начерку і зазна-
чуючи з притиском солідарне поступо-
ване груп більшости, вибрати суб-

комітет, котрий з правительством
має вести дальші переговори».

Субкомітет зложений з предсідателя
екзекутивного комітету п. Яворского і пред-
сідателів клубів: Герольда (в заступстві
Енгеля), гр. Пальфі, Ді Павлі, Енджейовича
(віцепрезеса кола), гр. Фалькенгайна, Шу-
стершіча (котрий у вересні має функції
проводу в клубі, в на случай его перешко-
ди: Барвіньского або Булята) і Поповічі
(в заст. Лупула) і референта адресового
начерку Дідушицкого, мав пополудні о год.
3-й нараду з міністром президентом, котра
тривала 2 години і довела до повно-
го порозуміння між правитель-
ством а субкомітетом. Очевидно
предметом нарад була справа скликання ра-
ди державної (між 20. а 30-им вересня) і
способи, якби забезпечити правильне функ-
ціонованє парламенту. Розуміє ся само про
себе, що найважнішим до того способом
буде зміна регуляміну в дусі постанов при-
нятих в парламентах французьким і англій-
ським.

В четвер 2-го вересня відбуло ся о год.
10-й друге поновне засіданє парламентар-
ної комісії більшости, на котрім прийнято
до відомости справозданє субкомітету з пе-
реговорів з правительством а при тім пе-
реведено ще довшу розправу про політичне
положенє.

День 1-го вересня в отже многоважним
і рішучим зворотом не тільки міністерства
гр. Баденього в сторону правниці, але вза-
галі многоважною зворотною хвилею в по-
літичнім розвою Австрії. Подія зближення і
порозуміння між правительством а правни-
цею викликала велике пригнобленє поміж об-
струкційниками, котрі числили або на усту-
пленє кабінету і прихід нового ліберально-
го міністерства, або на розвизанє парла-
менту. Рахуба не дописала і з того очевидно
великий лемент, що в Австрії мають тепер
правити без і против Німців. Тимча-
сом в дійсности правління буде відбувати

Набіг Козаків на Очаків

1545 р.

Подав Евген Барвіньський.

(Конець.)

Коли вийшли на верх такі діла, обернув ся
король Жигмонт до сина Жигмонта Августа
з домаганєм, аби розслідив все те як найдоклад-
нійше та покарав винного; визначив на 21 мар-
та речинець, де мав ставити ся Претвич і всі
инші для розсліду справи.

Посла прийняли в Царгороді добре — але
він міг побачити, що султан вельми загнуваній
за ті події. Після того коло 15. цвітня їхав у
Польщу турецький посол — чавш Мехмет з ту-
рецькими листами. Довго не могли знати, що
в тих листах було написано, бо не було пере-
кладчика, але устно висказав посол доволі гріз-
ні слова. Султан вважав все короля за друга, а
ту Польща виступає проти него так ворожо —
нападають на его країни, пустошать огнем і ме-
чем, вбивають і полонять его підданих: не в так,
як говорить ся, немов би се були якісь чужі
люди — се є дійсно польські піддані. Коли-б ко-
роль не схотів винагородити тих шкід, то побачи-
ть, що султан сильніший, що ще здужає пим-

стити свої кривди. Слова були грізні. Legatio
sane dura et minarum plena. «Все в помішаню,
пише Гозій. Ті, що гарно говорили досі, тепер
кажуть, що се повинен рішити король, якому не
дають прийти до слова, коли розділюють ся у-
ряди. В тих справах немилых узнають его, а
в тих, що получені з почесністю і користію, его
не знають майже зовсім. Час би вже раз запо-
бігти, щоби тільки набігів, рабунків, убійств не
було на пограничю, щобиśmy не провокували
так могутного ворога».

В листі своїм жалувал ся султан меньше
грізно, за те вельми докладно подав шкоди й
імена тих, що ходили на Очаків. По его словам
козаки мали вийти з пограничних замків Поль-
щі — з Брацлавя, Черкас і Київ. Проводити
мали ними Ісачко з Брацлавя, Карп Масло з Чер-
кас, Ян Дерско з Черкас, ба, по его словам
«z tych zamków niektórzy panowie sami w głowach,
przodkiem Pretwic, Włodzimirski, Proński. Вони
мали зібратись в тридцять дві чайки і в ночі
13. жовтня 1545 підїхали під Очаків, убили пять
людей, ранили чотирох, взяли в неволю трид-
цять двох. З їх майна вони мали нарабувати на
19.000 аспрів, і випустили 20 осіб за окупом
40.600. З инших підданих забрали в неволю 30
осіб, а награбили за 11.300 і за окуп за них
36.800 і коний 97.

Так шкода разом була обчислена на 97.700
аспрів. Залучивши сей реєстр домагав ся султан
аби всі ті шкоди винагороджено зараз, а тих,
що сего лиха накоїли, аби страшенно покарано,
хтоб се не був, коли-ж би заспокоєне сеї справи
хотіли проволікати, так буде вважати се за на-
рушенє згоди.

Бояв ся король; досить, пише, коли-б на
нас підпустив Татарів, Волохів, а мали-б ми
з ними до волі роботи. Поперед усього він пише
до сенаторів, до Петра Кміти, Яна Тарновського,
щоб прибули на парад 3 мая та сказали, що
тут робити. Поки ще розсліджувано справу, він
відповів і султанові, що все залагодить як най-
точнійше, а посла его нарочно задержує, бо го-
ді так скоро мати звістку з такого далека як
Очаків, а хотів би, щоби посол був свідком сеї
сатисфакції даної султанові і его підданім.

Потім він знов обертає ся до сина, аби
заяв ся сею справою, аби старав ся покарати
винних, аби бодай відобрав староство тому, від
кого вийшла ся буча; ще важнійше те, що хтось
мусить за се заплатити: нехай платить той, хто
винен, бо годі аби за се покутував скарб коро-
лівський. Але з Литви не було ніякої звістки, го-
ді було про що дізнати ся. «Надіяли ся ми і до-
жидали вельми, аби ви або щось порішили в тій
справі, або бодай подали нам свою раду, що

ся без і против обструкційників запаморочених тевтонством. Наспіла пора, щоби й славянські народности дійшли до належного їм права, але передовсім же правницю вельми трудна і мозольна задача: зломати обструкцію і привернути нормальне функціонування парламенту і до переведення сеї задачі подало свою руку правительство.

Нова ера для Поляків російських.

Петербурзький «Краї» помістив в останньому числі свого видавництва інтересну паралелю між приїздом царя Александра II. до Варшави (22. мая 1856 р.) а теперішню гостину царя Николая. В 1856 році домагалися Поляки, без огляду на сторонництва, не лише як найширшої політичної самоуправи, але і прилучення до конгресової Польщі Литви, Поділя, Волиня і України. Гр. Андрій Замойський заявив тоді, що се суть природні, Богом назначені границі для Польщі. Без прилучення так званих «забраних країв» видавалося Полякам жити в Росії невиносимим. В річці своїй, виголошений в Варшаві 25. мая 1856 р., заявив проте цар Александер II., що надії Поляків на прилучення згаданих руских земель суть неосудимі. Але заporučив притім Полякам всякі полегші і ласки, лише перестерігав їх перед мріями державними. Хотя сю річ царя випередили вже розпорядження, що знаменували прихильність его до Поляків, хоч позволено багато Полякам висланим на Сибір вернути домі, хоч цар сам заявив, що ему Польща так само любя і серцю дорога як Фінляндія і другі краї російські — то мимо всего слова царські не потрапили до душі Поляків. Вони приготували акцію з 1863 року. Зовсім инакше зложили ся нині обставини. Програма нинішних Поляків різниться дуже від поглядів їх батьків з 1856 р. Нині домагаються Поляки лише узнання своєї національної, етнографічної і культурної питомості і рівноправності з другими народами Росії, отжеж таких інституцій, якими тішаються другі губернії російські. А за те прирікають з своєї сторони лояльність для царя і правительству, узнаною з всею щирістю єдність для держави і обов'язують ся совістно виконувати всі державні обов'язки. Отсе програма уміркованого польського сторонництва а при тим більшості суспільності польської. Найлучшим доказом правди сих чувств і поглядів була інспекційна подорож генерал-губернатора Імеретинського, що обїхав польські сторони неначе в триумфальнім поході. «Краї» пересвідчений, що подорож царя буде початком «нової світлої ери» в історії польського народу.

Дня 1. вересня приймав цар членів комітету польського, що заняв ся збиранням складок на гуманітарні інституції в честь царя. В імені комітету промовив марграф Вельпопольський по російськи: «Найяснійший Пане! З внутрі душі

дякуємо Тобі, наймилостивіший Пане, за щастє, що можемо Тебе і найяснійшу цареву оглядати посеред нас. Дякуємо Тобі, що не відкидаєш скромного дару сего краю. Охотно і після сил зложена жертва від всіх жителів королівства польського без різниці стану і походження, най буде Тобі запорукою взаємного довіря твоїх підданих, сполучених любовію монарха і вітчизни. Прийми проте в дарі, найм. Пане, мільони сердець наших, довіряючих Тобі без границь. В твоїм благороднім самодержавію, в внутрішнім мирі держави, силі і славі монарха весь нарід польський бачить світліну будучиності і готов, чи то в щастю, чи посеред невзгод судби — вірно і непохитно служити Тобі, улюбленому монархові».

На сю річ, що звучить а la «Przy Tobie, Panie!» відповів цар: «В імені цариці і моїм заявляю вам, панове, нашу щирі подяку за сей щедрий дар, в котрім взяли участь всі верстви людности польської і за чувства привязання, які ви нам виявили. Я вірю в щільність в їх щирість. Вчора були ми обоє глибоко тронуті горячим прийняттям вашим. Гостина в Варшаві полишить нам найлюбіші спомини о нашій першій побуті в ній. Ще раз, панове, дякую вам сердечно».

Вісти політичні.

«Czas» в дописи з Відня так толкує про нинішню ситуацію: Манія великості обгорнула не лише самого Шенерера, але і его сторонників, лібералів німецьких. Праске казино (німецьке) вірило, що по відказанню участі Німців в конференції віденській гр. Бадені подасть ся на певно до димісії. Коли-ж з офіційної сторони заporučено, що гр. Бадені не думає уступити, то в таборі обструкціоністів настав рід констернації. Ударено сейчас в прасі ліберальній в лагіднійшу струну. В тім наступила друга несподіванка. Показало ся, що правительством не дбає про опінію лібералів і їх тон полеміки, а що забирає ся на серію до рушення машини парламентарної з місця, що одно значить: до зломання обструкції. Предсідатель комісії правниці показав великий такт тим, що не розіслав запросин до членів комісії парламентарної перед 26. серпня. Такі запросини могли були стрітись з різнородними толками в прасі і у членів, запрошених на конференцію віденську. Правниця дала сим доказ, що не хоче спиняти розуміння правительству з лівцею. Неправдиві суть також вісти, мов-то правниця намірила правительству подиктувати які-небудь услів'я за ціну зближення ся правительству до правниці. — Нині показало ся, що від правительству виїшов зазив до переговорів з правницею і що оно з власного почину рішило ся, оперти дальшу акцію свою на теперішній більшості парламентарній.

«N. fr. Presse» вмовляє в себе, що для

Німців не страшні ніякі постанови комісії парламентарної правниці, що мають застати на конференції правницю з правительством. Перед конференцією бундувались Чехи найбільше — каже «N. fr. Presse». Вони домагали ся чистої федерації або уступлення гр. Баденього. Але по повороті гр. Баденього з Ішлю спустили з тону і домагали ся лише розширення компетенції соймів і знесення централістичного бюрократизму. Перед самою же конференцією доніс і др. Герольд «Narodni-m List-am», що він не всилі, ставити правительству які-небудь услів'я. Тепер Чехи змаліли вже зовсім, тим більше, що Поляки і клерикали невдоволені з того, що Чехи всю акцію раді би обернути виключно в свою користь. Польські днівники — каже дальше «N. fr. Presse» — дали Чехам спізнати, що крім справи чеської є ще в Австрії другі справи, іменню державні, а «Salzburger Chronik» додала, що теперішня більшість зложена на компромісах, що проте не треба Чехам забувати і про реформу шкільну. Впрочім — питає «N. fr. Presse» — чи нинішня більшість гідна предприняти що-небудь рішучого? Ні! Она сама в собі слаба. Інтереси сполучених сторонництв розходять ся з собою і они не всилі, натягнути претенсії свої за високо, боячи ся нових виборів. До того, Німці теперішні — то не Німці з ери Таффого. Они не положать своєї голови під топір правительства. Они свідомі сеї правди, що в Австрії народи доходять до своїх прав не лагідністю, а рішучістю. Що-небудь ухвалить проте більшість варляментарна проти Німців, все те не буде мати ніякого успіху.

«Słowo Polskie» приносить таку вість про конференцію правниці. Зворот був конечний в виду невдалих проб примирення Німців. Але труднощі деякі зросли за той час. Посеред правниці нагромадило ся багато недовіря до правительству. Іменню боїть ся дехто, щоби се зближене правительству не було новим експериментом політичним, т. є. щоби правницю не ужило правительством до видобуття себе з клопотів. Для того і жадає правниця лених запок, рішучих і списаних пункцій. Мимо того є надія, що возьме верх мисль, що обов'язком правниці автономної буде заняти становище дійсно пануюче, щоби бути в можности, звільна перевести в діло цілу програму. Для того умірковані модерують скрайніших, іменню партію чеську федералістичну як і клуб Дінавлього. Наколи правительством, чого можна надїятися, подасть запок, то рада державна буде скликана по 20. вересня. Голоси праси правниці накликають до уміреності але і до беззглядного держання ся програми. Опозиція наполохана (?), але числить ще заєдно на недостаток енергії правительству і на розбиття правниці.

«Fremdenblatt», інспірований правительством хвалить змагання гр. Баденього, що стремлять до уздоровлення парламентаризму в дорозі парламентарній. Треба вже раз увільнити машину пар-

дїяти — але нічого з сего не виїшло — нічого ви нам не прислали крім актів і навіть не подали своєї гадки», пише король Жигмонт до сина. Годі було ждати довше, тим більше, що султан напирал, аби справу залагодити. На раді сенаторів порішено не здержувати султанового посла; але шкоди, що накоїлись, треба було винагородити. Звідки? пише король до сина — коли не подали ви жерела; не лишаєть ся нічого иншого, як заплатити з державного скарбу. До того визначив сенат двох делегатів Войцеха Старжеховського, каштеляна белзького і Миколу Грабю каштеляна холмського, вони мали розслідувати шкоди і винагородити їх, але не за султанським реєстром, лише по дійсному стану справи. «Болисть се нас і діймає, бо ми мусимо покутувати за чужі гріхи», пише король. Але крім сего жалю, сенатови насунула ся одна гадка — аби платячи так за шкоди не осмілити Турків і не ввести в звичай такого рода гарачу, який би мусіли все оплачувати. Піднесено там, що так само, як потерпіли що іно Турки від козаків, терплять раз-враз Поляки від Татарів, що набіги і грабованія їх повторяють ся безперестанку; тож тепер найвідповіднійша пора пожалуватись на се, і зазначити, що за отті шкоди теж належить ся нагорода.

Так і відписано султанові 2. липня. Зазначено, що хоч держава не винна сему нічого і не може брати на себе одвічальности що напали на Очаків якісь розбійники — не піддані Польщі і припадково були на пограниччю в її землях — але тому, що сей набіг скоїв ся з її границь, держава хоче винагородити отті шкоди. Але так само, як точно винагороджує шкоди Туркам, так само домагаєть ся, аби й турецькі піддані не робили шкід в границях корони, що на жаль дуже часто повторяєть ся і шкоди ті більш і більш прикрі як отся очаківська — от за присутности посла турецького такий набіг повторив ся.

Депутати наспіли на місце під Бар на початку вересня; вони мали там зїхати ся з сілістрійським судєю та кадієм очаківським; мав з ними бути там і посол турецького султана. Поручено їм докладно розслідувати всі шкоди, розглянути їх і переелухати покривджених, а що докажуть, виплатити. Але стало ся инакше, як було задумане. На комісію не ставив ся ані ніхто з пошкодованих, ані судя сілістрійський.

Делегати називають татарського посла чоловіком поганим і ласим і посуджують его, що він навмисне не допустив, аби пошкодовані Татари прибули самі, а се для того, аби більшу ча-

стину того, що дістане від короля, сховати до власної кишені, а Татарів збути чим небудь. Даремне чекали делегати, ніхто не прибував, через те вони мусіли самі почати справу і виплатити за шкоди послови по реєстру, який був прислав султан. І так за шкоди заплатили грошем 2333 золотих угорських і 12 поставів сукна ліонського ціною 336 зол., що перемінено на аспри все разом давало суму 155.100; крім сего звернено єму ще 1200 зол. польських, які стягнуто колись від грецького купця Каркоканделі за податок. Вкінці не обійшло ся без подарунків — післано ще 150 золотих угорських золотом для Баші Капіца, брата Растембаші.

Всього того ще було мало послови: сей поганий чоловік, як его звуть, хотів витягнути як найбільше грошей і жадав ще винагородити за коні — але сего єму відмовлено, бо в письмі султана не було за се ціни уставлено.

Після того делегати жалувались на шкоди, які поробили Татари — але даремно. Виплачено гроші і на тім уривають ся наші звістки про ті справи.

ляментарну від самовільної тактики поодиноких сторонників. Програма правительства не може бути иншою від тої, яка була висказана в тронній річі. Правительство може о стілько оперти ся на правиці, оскільки проєкт адреси тронної правиці дасть ся помирити з сею річю. Якби не були остаточні цілі сторонників більшости, то правительство мусить передовсім подбати о реактивацію парламента. А наступить ся реактивация не в інтересах партійних, лише в інтересі держави і в імені дбання про інституції, що доси стоять на сторожі свобод жителів монархії. Всі ті інституції стануть над берегом пропасти, наколи не удасть ся видобути парламент з хаосу безпорадности і політичної немочи. — Значить се иншими словами: Парламент австрій-пропаде, наколи не удасть ся, чи то правительству чи самим же сторонникам видобути его з болота обструкційного. Послідує по новім зібранню палати посольської на ново обструкція, то правительство буде мусіло обходити ся без парламенту. »Fremdenblatt« говорить дуже виразно.

Новинки.

— **Зарваниця** — одна з найбільше урочих місцевостей на Поділю, що славить ся у нас з давен-давня піврічними відпустами і куди нарід спішить сотками літ, з найдавших сторін цілої Галичини, — змінилася послідними часами до не пізнання. А зміна ся послідувала в кождім взгляді лиш в добрім напрямі. Сама церков і її окружене майже не до пізнання. Вже здалека вражає она око подорожного своєю харністю, чого перед тим небувало. Ціла она з верху отинкована як найстаранніше і побілена тревалим гидравлічним вапном, спеціально до того приладженим. Над входовими дверми намальовано на стіні хрест, котрий прехорошо відбиває від муру. На цвинтарі уміщено рід каплиці, де уставлено дуже хороши гріб Спасителя, котрий нарід вельми радо посіщає. Мур наоколо церкви рівнож відреставрований а коло него стоять сьвіжо побудовані сповідальниці. У внутрі церкві видно входи чистоту, порядок і дбалість о красу дому Божого. Послідними часами докуплено там ріжні знаряди церковні, як фелони, обрусі і т. п. Порядок в Богослуженню, як і услуга прочан є як найстаранніша, тож не дивниця, що сего року на Успеніє Пр. Діви було стілько народа, що як люди мовили, — діяло ся хіба тоді, коли була коронація чудотворної ікони Пр. Діви Марії.

Більші партії прочан витає теперішній парох отвітними промовами і уряджує для них принагідні на їх інтенції які молитви.

Словом видно тепер в Зарваниці всюди зірке око і розумну печальність. Сиди де, то в Зарваниці становище пароха є дуже важне, клопотливе і повне праці і труду. Важність того становища поняв теперішній парох о. Петро Білинський і докладає всіх сил і жертв, щоби гідно відповісти своїй високій і сьвятій задачі. Успіхи его трудів вже днесь наглядні, бо Зарваниця починає на ново вертати до давньої своєї слави. Послідними часами мож знов побачити людей з далеких країв Галичини. Они відходять висповідані, покріплені словом Божим і передають другим сю благодатну вість, а се стягає нові численні громади прочан. Найпотішніше буде для читателів ся вість, що відчужена інтелігенція починає на ново горнути ся до Зарваниці. Не мине може довго літ, а побожний нарід знайде відай простору, величну сьвятиню, нову в Зарваниці, бож печальність о. пароха працює вже і в тім напрямі. Досить буде, сли піднесемо сей факт, що о. парох справив пушки і уставив їх коло престолів в церкві. В пушки ті побожні прочани кидають свої лепти. Дари ті становили передне дохід о. парохів, а тепер весь той дохід признає о. Петро Білинський на користь церкви. Такий труд Господь благословить!

— **»Дністер« а руске духовенство.** Хороши розвій нашого асекураційного товариства »Дністер«, его совістність і точність в виплаті зліквідованих шкід повинен вже був за чотиролітній час свого існування притягнути до себе кождого Русина, що має який-небудь предмет до асекуровання. Так ві! Навіть наше духовенство не уважало за потрібне заасекуровати всі церкви і приходу. Ще днесь знаходиться в Аеп. львівській 256, в Еп. перемискій 378, а в станиславській 198 парохій — асекурованих де инде, а не в »Дністрі«. З асекурованих знов парохій є много таких спеціалістів, що асекурують один лиш предмет в »Дністрі«, а другий в иньшій товаристві. Сих послідних є аж 1062

парохій. Сі послідні, то клясичні рускі політики. В сей спосіб пропадає річно руского майна до 100.000 зр. І хто се робить? Руске духовенство, що видить і розуміє аж надто наглядно пожиток, який би з того пішов для Русинів. Асекуровати в »Дністрі« парохії і річно стотисячну суму задержати для руских інституцій, се для нашого духовенства рівнодушна і маловажна справа. Та на що єї пильнувати, коли за ню нікого навіть в часописях не пославословлять. Ой коли би ми так обертали нашу агітацію в користь реальної роботи для народу, для его інституцій, не плакали би ми днесь на нашу нужду. А то повернули ми всю нашу енергію, роботу і пожертвоване лиш на такі діла, котрими можемо нажити пестого розголосу і працюємо хіба на публічний арені, але за те на своїх властивих становищах, а особливо тоді, коли думаємо, що про наші вчинки ширший сьвіт не буде судити, тоді не ма в нас і крихітки патріотизму ані пожертвованя. Отсе руский патріотизм реальний! Ликуй Русе!

— **3 карного суду.** В Кракові розпочала ся карна розправа против 19 обжалованих о крадежу соли в Величці. Кількох робітників признає ся до крадежи, а головні торговці краденою солю випирають ся всякої співучасті в крадежі.

У Львові знова судять 9 кінських спеціалістів перед судами присяглих. Обжаловані о крадежу коний походять з Сокальщини і є всі христианами. Крали они коні, де їм тільки лучило ся, зі стайні, зпід коршми, з поля. Крім сего допускали ся і крадежи збіжжя зі стодолів. Посередництво межі злодіями провадило двох жидів Генавер і Мончар. За пару коний платили хлопам від 1—5 зр. і півкватирок горівки. Крадені коні виводжено відтак за російську границю, де мали свого відбирателя Н. Мойнеса, жиди. Один з обжалованих Новосад признає ся до вини, а прочі випирають ся всего.

— **Карна розправа против 16 селян.** З Вікторова (повіту станиславського) перед звичайним трибуналом в Станиславові вже закінчила ся. Розправа виказала, що в Вікторові дня 25. лютого по переведенню правиборів з V. курії мали по полудни відбутися правибори з IV. курії. Селяни ждали до самого вечера на комісаря, але він удав хорого і вибори не відбули ся. Тим часом виборці портубували кушніра Герушинського, що рано при правиборах V. курії »схрунів«, так, що сей схоронив ся до помешканя учителя Бельовського. Були там вже мазури Руг і Ційка. Коли они виходили зі школи за написаною жалобою до комісаря, напало на него кілька людей і одного потягнуло патином по голові. Тоді Руг випалив з револьвера і ранив одного виборця. На гук вистрілу збігло ся до 200 людей і стали добувати ся до школи з жадаєм, щоби видано оружжя яко corpus delicti. На порозі являють ся знов Руг і Ційка і чотирма вистрілами з дубельтівок калічать чотирох людей. Набивають наново стрільби, та в тій хвили впадає до комнати учителя дошка, бе лампу, і запалюєсь нафта... Люди розійшли ся около 12. години ночі.

По промовах обвинителя, відтак д-ра Ляорша та оборонців (оборона д-ра Олесницького була знаменита) трибунал по півторагодинній нараді оголосив вирок. Двох обжалованих Пилипа Олійника і Йосифа Кузьмича увільнив, а прочі 14 засудив, за злочин з §. 83 з. к.: Мих. Федика і Петра Жилка, Олексу Мелника, Івана Савчука і Стеф. Мелника по 6 міс., Юрка Савчука, Віктора Третяка, Николу Гриньчака, Андр. Гармазія і Мих. Парцея по 3 міс., Савку Шевчука на 2 місяці в'язниці. Засуджені мають зложити відшкодованя: для Герушинського 47 зр. 50 кр., для Руга 52 зр., для Ційки 32 зр., для Бельовського 50 зр. 5 кр., для Бельовської 80 зр. і за слідство 40 зр. — Против Бельовських ведєсь особне доходженє о обманьство і клевету а против Руга і Ційки о пересаду в конечній обороні.

— **Карну розправу против сімох селян в Мхнівці** (повіту турецького), почату перед звичайним трибуналом в Самборі дня 30. серпня, відложено на час пізнійший. По відчитанню (відомого нашим читателям) акту обжалованя поставив оборонець др. Гумецький внесенє, щоби відложити розправу і покликати на сьвідків комісарів виборчих: конценіста Луцкого і громадского писаря Надольского з Турки. Внесенє се не стрітило супротивленя, тим більше, що до розправи не явили ся два обжаловані: один задля недуги а другий не дістав завізвання.

— **Зелізна катастрофа.** Про подану нами зелізничу катастрофу на шляху Тернопіль-Копичинці одержуємо від наочного сьвідка близшу відомість: Поїзд числив, як на шлях, де стілько скрутів — чи не замного возів. Був се мішаний поїзд. Особові вози були битком наповнені па-

сажирами, бо того дня спішили родичі з дітьми до шкіл. За особовими возами йшов поштовий віз, а за сим тягареві. При в'їзді на стацию »Прошову« як звичайно посував ся поїзд дуже звільня і се було его щастем. При троха сильнішій руху було би прийшло до великого нещастя. На зворотниці вийшла машина і особові вози на властивий тор а поштовий віз в'їхав на другі шини. За поштовим возом пішли всі тягареві вози. Доки оба тори йшли близько себе доти весь поїзд посував ся шинами, на які увійшов. Однак тори, чим дальше від зворотниці, розходять ся. Тож поштовий віз тягнений машиною мусів вискочити з шин і волік ся по дорозі яких 20 кроків, почім вивернув ся і поторощив ся. Поломанє сего воза наступило як раз на 5 хвиль перед цілковитим вздержавем поїзду. В розбитім возі знаходив ся тільки пошто-вий кондуктор, а уратував ся він від смерти в сей спосіб, що в хвили вивороту воза учепив ся сильною клямкою від дверей з противної сторони вороту. В хвили, коли поштовий віз висунув ся з шин, цілий поїзд був сильно шарпаний і потрясений. В одну мить зробила ся велика паніка і крик. Подорожні, мимо що поїзд сейчас задержав ся, повискакували з возів, а деякі з них довго не могли очутити ся з переляку. З пасажирів ніхто не потерпів ніякого ушкодження. Крім поштового воза, що розбив ся на кавалки, з прочих возів два потерпіли незначні ушкодження а іменно 1 особовий і тягаровий. По годині рушив поїзд дальше в дорогу. Причиною катастрофи було за много і невідназначливане возів, та віддай недбале уставленє зворотниці. Віз поштовий є легкий, а будучи уставлений перед тягаровими возами, в хвили здержування поїзду зівстав віддай з заду напертий і піднесений тягаровими возами і те споводувало его в'їзд на невластивий тор. Яка би то не була причина сеї »щасливої катастрофи«, то все не походить она ніяк від »vis major«.

— **Зелізнича північна пїс.** Фердинанда, по причині відбуваючих ся в єї окрузі маневрів військових, не приймає до перевозу посилок товарів в часі від 3 до 5 вересня включно, з виімкою посилок поспішних, транспортів худоби і артикулів поживи. Рух з зелізницями німецькими через Підгірє-Плани і Сквину-Осьвенцім, не дізнає жадного обмеженя.

— **Огонь в домі, де лежав небіщик.** Григорій Рогозинський емер. учитель народний, ширій Русин — помер 30-го серпня 1897 в Бучачі. Опечалена родина дізнала сумного случаю, бо дим в котрім лежав небіщик згорів до тла, так що ледви тіло небіщика вратовано, а всі річі пішли з димом. Причина огню невідома. Додати належить, що сторожа огнева приїхала вже по всім.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 2. вересня 1897.

I. Акції за штуку.

	платять зл. кр.	жадають зл. кр.
Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.	215 —	218 —
Зеліз. Львів-Черн.-Ясся по 200 зл. валь. србл.	282 —	285 —
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.	380 —	390 —
кред. гал. по 200 зл. в. а.	—	210 —
Гарбарні в Ряпєві по 200 зл. в. а.	200 —	210 —
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Ліпінського по 500 кор. в. а.	250 —	260 —

II. Листи заставні за 100 зл. в. а.

Банку гіп. г. 5% в. а. з 10% пр.	110 20	110 90
„ „ „ 4 1/2% „ „ лос в 50 л.	100 —	100 70
„ „ „ 4% „ „ в 601 по 200 К.	96 70	97 40
„ краєв. 4 1/2% в. а. лос в 51 л.	100 50	101 20
„ „ 4% в. а. лос в 57 л.	97 50	98 20
Тов. кред. гал. земс. 4% (першаеміс.).	97 80	98 50
„ „ „ 4% лос в 41 1/2 літ	97 50	98 20
„ „ „ 4% „ в 56 літ	97 10	97 80

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропінца 4% в. а.	97 80	98 50
Буков. „ 5% „ „	102 75	—
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.)	102 10	102 80
„ „ 4 1/2% (3 ем.)	100 10	100 80
Зелізничі льокальні 4% по 200 кр.	96 50	97 20
Позички краєв. 6% в. а. з року 1873	103 —	—
„ „ 4% „ „ 1891	—	—
„ „ 4% по 200 кор. з р. 1898	97 80	98 50
„ м. Львова 4% по 200 кор.	97 —	97 70

IV. Лоси.

Міста Кракова	25 25	27 25
„ Станиславова	42 —	—

V. Монети:

Дукат цїсарський	5 62	5 72
Наполєондор	9 49	9 59
Пів-імперіал	9 55	—
Рубель російський срібний	1 20	1 25
„ „ паперовий	127 50	128 50
100 марок німецьких	58 55	59 —

Веснянки

прищики, утробяні плями вигубляє успішно в дуже короткім часі, від давня випробований

Crème Iris

161 44-? Д-ра Whytt'a

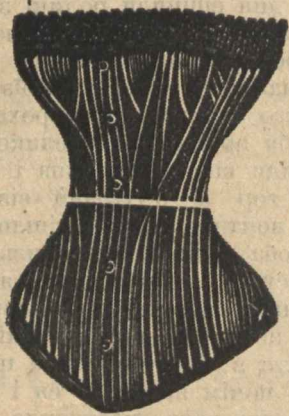
Ціна слоїка з приписом ужитя 80 кр.

Тільки правдиві з підписом Д-ра Whytt'a.

Головний склад в аптіці

Житм. Рукера

під „Срібним орлом“ у Львові.

[Ново отворена робітня]

Горсетів, Рукавичок і Бандажів

Г. Гальянтового

у Львові, площа Бернардинська, ч. 3.

141 1-40

виконує на замовлення:

Руптурові бандажи, паси на живіт, ортопедичні горсети і звичайні, кулі, шудла, машини на ноги, суспензорія, рукавички «glasse», дунські і козлові. Оправляє: подушки, шапки, шельки, екрани, диваники, тасьми до дзвінків і т. д. в як найкоротшім часі по найнижших цінах.

Книгарня „Наукового Товариства імени Шевченка“

у Львові, уліця Академічна ч. 8. продає слідуєчі книжки:

Др. Кмітківч. Вільгельм Тель Шілера . . .	—30 зр.	Облога Буні . . .	—20 зр.
Вол. Барвінський. Цісар Йосиф II., відчит . . .	—10 „	Нарід в неволі . . .	—10 „
А. К. Толстой. »Дитячий і хлопичий вік« . . .	140 „	Юлій Верне. Подорож довкола землі . . .	—60 „
З чужих злітників, збірник оповідань . . .	140 „	Молитвенник народний (фонетичний) . . .	—20 „
Василь Барвінок. Безталанне сватане, оповідане . . .	—80 „	Осип Барвінський, Павло Полуботок, трагедія . . .	—20 „
І. Баштовий. Українство на літературних повах з Москвитиною . . .	—50 „	Марко Кропивницький. Титарівна драма . . .	—20 „
Стефан Качала. Похід Собеского під Відень 1683 . . .	—20 „	Школиченко. Між народ, повість . . .	—20 „
Микола Костомаров. Руска історія в життєписах . . .	100 „	Кирило Студинський. Лїрики студія . . .	—20 „
„ І і III томи по . . .	—80 „	„ Пересторога . . .	100 „
„ Історичні монографії т. I. . .	220 „	Манас Мирний. Лімерівна, драма . . .	—20 „
„ Богдан Хмельницький, т. I, . . .	640 „	Питро Омелькович. Писання українські . . .	—10 „
„ II, III, IV . . .	640 „	Василь Кулик. Писання . . .	—10 „
„ Гетьм. Ів. Виговського і Юр. . .	160 „	Василь Щурат. Чернеча республіка на Афоні . . .	—10 „
„ Хмельницького . . .	125 „	„ Замітки до Черниці Шевченка . . .	—10 „
„ Гетьмановане Брюховецького . . .	125 „	„ Пісня про Роланда . . .	—60 „
„ Гетьмановане Даміана Мнотрогрішного . . .	125 „	Брет Гарт. Крісеї, повість . . .	—60 „
„ Гетьмановане Самійловича . . .	125 „	„ Батьки і діти . . .	120 „
„ Гетьмановане Мазепи . . .	150 „	Тургенев Ів. Дворянське гніздище, повість . . .	—65 „
В. Антонович і Д. Іловайський. Історія великого Князівства литовського . . .	160 „	„ Дім, повість . . .	—60 „
Д. Іловайський. Княжий період до Данила Галицького ч. 2. . .	180 „	Вас. Ріленко. Іфігенія в Тавриді, драма . . .	—30 „
Смирнов, Дашкевич, Шараневич. Монографії до істор. Гал. Русі . . .	150 „	Мих. Коцюбинський. »Хо« оповідане . . .	—10 „
Василь Лукич. Угорська Русь . . .	—15 „	„ За для хазійства . . .	—10 „
„ Ватра, альманах стрийський . . .	100 „	Цервантес-Мірон. Пригоди Дон Кіхота . . .	—40 „
Др. Смал-Стоцький. Minoritätsvotum . . .	—50 „	Вол. Шухевич. Записки школяра . . .	—20 „
„ Руска школа, випуск 1 і 2 по . . .	—30 „	„ Від Бескида до Андів . . .	—10 „
Хваницько. В народ, оповідане . . .	—15 „	Двїпрова Чайка. Казка про сонце, Писанка по Учитель з року 90, 91, 93, 94, 95 по . . .	200 „
Мих. Пачовський. Про Вилипи і думи рускі . . .	—10 „	Дзвінок з рочи.: 92, 93, 94, 95 по . . .	400 „
Олександр Колесса. Шевченко і Міцкевич . . .	100 „	Байки Глібова . . .	—5 „
Левенко. Пани і люди, повість . . .	—80 „	Вас. Ільницький. Читанки 1, 2, 3, 4, по . . .	—10 „
„ Салдатекий розрух . . .	—10 „	Лев Толстой. Микола Палкин . . .	—10 „
Іван Сурик. Твори з московського . . .	—10 „	Герстекер. Розбишаки на ріці Місісіпі . . .	—80 „
Герінг-Герасимович. Що то є господарність . . .	—20 „	Еліза Оржешкова. »Хам«, повість . . .	100 „
Шевченко з бандурою над Дніпром . . .	—25 „	„ Низини . . .	—75 „
Осип Маковей. Поезії ч. I. . .	—20 „	Октав Фейлет. Дневник одної пані . . .	—60 „
„ Оферма . . .	—10 „	„ З великого світа . . .	—80 „
„ Весняні бурі . . .	—10 „	Стефан Руданський. Твори т. I. . .	—40 „
Михайло Старицький. В темряві драма . . .	—20 „	М. Грушевський. М. Війми з жерел до історії України Русі . . .	100 „
		„ Жерела до історії України Русі т. I. . .	200 „
		Волод. Шашкевич. Зільник, поезії . . .	—10 „
		Іос. Левницький. Проба поетичні ч. 1. . .	—20 „

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ

А. ЛЯНДОВСКОГО

у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)

приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

Спеціаліст обуви непромакаючої власного винайдення!

ІВАН ЯРИМОВИЧ

СКЛАД І РУКОДІЛЬНЯ

обуви мужескої, дамської і для дітей

у Львові, площа Бернардинська число 10.

має честь повідомити отсим Вп. Публику, що вирабляє ОБУВ НЕПРОМАКАЮЧЕ власного винайдення, з всякого рода шкір, як: Обув мужеске і дамске, також ЧОБОТИ з холявами тревалі, надмірно легкі і по цінах дуже приступних. — Також приймає до відновлення і направи Кальоші і Плащі кавчукові, всякі гумові приряди як також зельованія обуви кавчуком. — Всякі замісцеві замовлення виконує в можливо як найкоротшім часі. — Дякуючи за дотеперішні ласкаві взгляди, і поручаючись на дальше, остаю з глибоким поважанем

139 2-140

Іван Яримович.

Спеціаліст до направи кальоші і плащів кавчукових.

10000

туток цигаретових за 1 зр. поручає фабри-ка туток

АНТОНІНИ МАЗУРКЕВИЧ

Львів, уліця Галицька число 12.

Замовляючим 5.000 туток разом упаковане і відсилка franco.

Де Ви купили сей годинник?

У ІВАНА СЕЛЬТЕНРАЙХА

годинникара ц. к. залізниць державних,

на площі Маріяцькій, ч. 8.

з порукою дворічною, за 3 зр. 75 кр. Се

Найбільший склад годинників у Львові.

Так при продажі як і при направі руться він ретельно на два роки.

Цінники на желанє даром.

137 1-10

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі деннім не числячи ніякої провізії.

Контора виміни і відділ

депозитовий перенесені до

льокалю партерового в бу-

динку банковім.

Вже появилася з друку

РУСКА КУХАРКА

або

Школа вареня до руски містить 41 знаменитих зуп.

Всі печені, які тільки можливі: Волови, баранячі верпрові і т. д.

Байцоване шинок, роблене знаменитих кишок і ковбас і т. п.

Мучні і яєчні страви

Блини — Пизи і т. п.

Знамениті рускі пироги печені з сиром, капу стою і т. п.

Роблене вкусного набілу і т. п.

Все в рускій мові.

Ціна 70 кр.

143 ЦЕРАТИ 1-36

в великім виборі дивани, хідники, капи, портієри, матерії на меблі, всілякі обитя позовові і сукна поручає найдешевше

СТЕФАНІЯ ВИШИНСЬКА

Львів, Коперника 16.

Новости на дамскі сукні сезонові!

Матерії вовняні, Зефіри, Батисти, Піки, Кретони, Перкалі, Брокати

АНТІН ПІЗУНСЬКИЙ

Львів, Академічна 12.

Парасольки,

Рукавички, »Фігара«, ковніри

коронкові, Паски, Фартушки.

Магазин богато заосмотрений.

Ціни низькі, конкуренційні.

151 19-47

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих

у Львові, Ринок ч. 25.,

(I. поверх)

приймає всілякі замовлення і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

З Друкарні В. А. Шийковского.

Видає й відповідає за редакцію: Стефан Кульчицкий.